

ЗВІТ

за результатами участі представників Державної установи «Центр пробації» у круглому столі з питань забезпечення організації громадських робіт

(19-20 лютого 2024 р., м. Краків, Республіка Польща)

19-20 лютого 2024 року в м. Кракові (Республіка Польща) відбувся круглий стіл – професійна дискусія з питань забезпечення організації громадських робіт (далі – круглий стіл), участь у якому взяли перший заступник директора Державної установи «Центр пробації» (далі – Центр пробації) Мельниченко Олег Іванович, заступник директора Державної установи «Центр пробації» Васюк Віктор Анатолійович, провідний фахівець сектору взаємодії з міжнародними партнерами Державної установи «Центр пробації» Поцелуйко Маргарита Едуардівна, начальник філії Державної установи «Центр пробації» у Львівській області Гедз Богдан Дмитрович, заступник начальника Державної установи «Генеральної дирекції державної кримінально-виконавчої служби України» Стеценко Юрій Віталійович та директор Інституту професійного розвитку Академії Державної пенітенціарної служби України Наулік Наталія Степанівна з метою обговорення та здійснення заходів щодо подальшого розвитку служби пробації, а також підвищення ефективності інституту громадських робіт в Україні.

Під час першого дня українська делегація представила учасникам детальну інформацію про поточний стан системи пробації в Україні. Було розглянуто актуальні питання та викладено основні напрями роботи органів пробації. Учасники отримали детальний огляд системи громадських робіт в Україні, зокрема представлена інформація про законодавчі ініціативи (законопроекти), які передбачають розширення практики та вдосконалення механізму застосування громадських робіт в Україні.

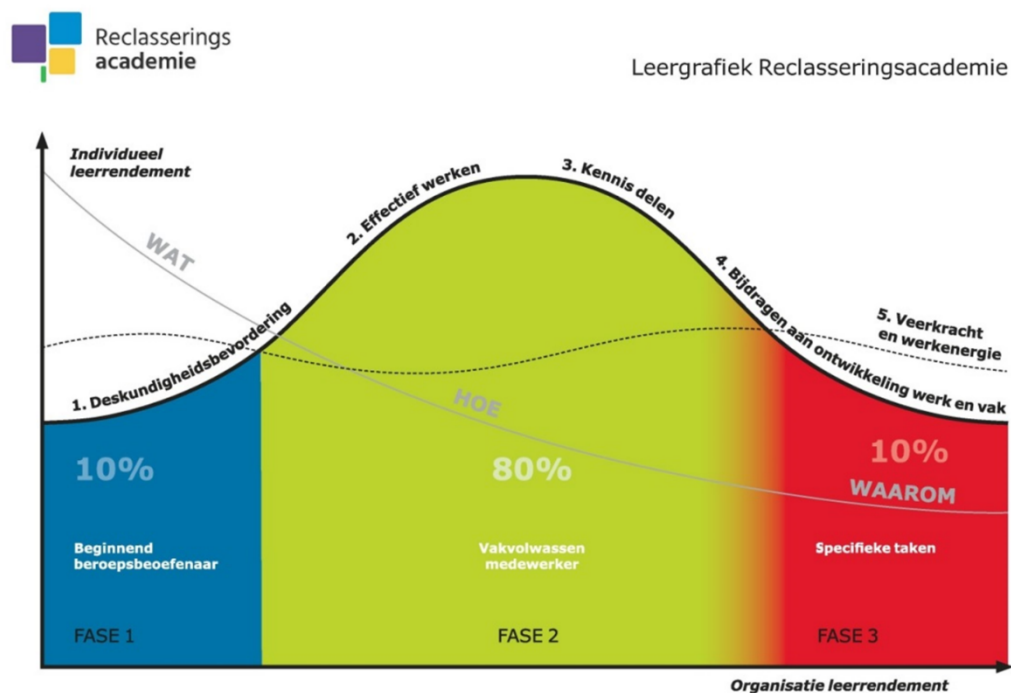


Також, була розкрита інформація про ведення справ у органах пробації, включаючи поступовий перехід на електронні справи. Був оглянутий широкий спектр заходів, спрямованих на підвищення ефективності системи пробації, включаючи розроблення ефективних процедур добору персоналу, впровадження сучасних підходів до адаптації нових працівників та підвищення їх професійного рівня через навчання та онлайн-курси.



Під час виступу Діан Гартіг, радниці з питань навчання і розвитку в Академії служби пробації Нідерландів (далі – Академія), було висвітлено інформацію про Академію, яка є спеціалізованим підрозділом в системі пробації країни. Академія працює зі складом 16 співробітників при наявності близько 3000 працівників у службі пробації. Основний фокус Академії — це підготовка та підвищення кваліфікації працівників пробації. Фінансування Академії здійснюється з бюджету служби пробації та спрямований на розвиток працівників через програми навчання, тренінги, онлайн-освіту, подкасти та інші ініціативи.

Діан Гартіг поділилася схемою, на якій показана крива навчання, що відображає процес навчання в Академії. Згідно з цією схемою, 10% новоприйнятих працівників, які мають освіту бакалавра чи магістра, представлені синім кольором. Зелена частина, яка становить 80%, відповідає за більш досвідчених працівників. Остання частина, позначена червоним кольором і становить 10%, представляє працівників, які працюють близько 20 років у службі пробації.



Академія розвиває власні навчальні програми, працює з 40 тренерами, які спеціалізуються у різних областях, та пропонує більше 90 різних тренінгів, які охоплюють різні аспекти роботи пробації:

- закони та нормативні акти;
- методологія роботи;
- питання відповідальності, реєстрації;
- безпекові програми;

- особистий та командний розвиток;
- характеристики клієнта та правопорушення;
- методи ведення діалогу.

Найпопулярнішим тренінгом є базовий курс для новачків, який включає практичні вправи та тренування на реальних ситуаціях та триває близько 2 місяців. Крім навчання, Академія також сприяє обговоренню кейсів та заохочує своїх працівників до отримання додаткових кваліфікацій – менторства та тренерства. За 2023 рік було проведено більше 40 тисяч навчань, з них близько 7 тисяч онлайн навчань. Кожний тренінг в Академії спрямований на конкретні аспекти роботи пробації та розвиток професійних навичок працівників.

Базовий тренінг



Крім того, Академія забезпечує підготовку менторів та тренерів, які мають важливу роль у навчанні та підтримці новачків у службі пробації. Заявки на отримання статусу тренера перевіряються в Академії, а обрані кандидати проходять спеціальні навчальні програми, що доповнюють їх знання та навички для ефективного викладання та навчання. Також наголошено, що баланс між навчанням та роботою забезпечується завдяки збалансованому навантаженню тренерів, які поєднують свою практичну роботу з викладанням. Наприклад, якщо у середньому працівники мають 30 справ, то вони приділяють частину свого часу на роботу зі справами (15), а іншу частину на тренерську діяльність. Такі заходи спрямовані для забезпечення постійного підвищення професійного рівня працівників пробації та покращення ефективності їх роботи.

Українська делегація ознайомилась, яким чином у Нідерландах виконуються альтернативні види покарань, зокрема, санкції у вигляді громадських робіт. Йіцке Руст, керівник підрозділу громадських робіт регіону Мідден, під час зустрічі розповіла про ефективність громадських робіт у їх країні. За даними служби пробації, правопорушники, які виконують громадські роботи, здійснюють повторні злочини на 47% рідше, ніж ті, хто відбуває короткотривале ув'язнення. Також було вказано, що майже три четверті правопорушників, яким призначено громадські роботи, успішно завершують це покарання.

Громадські роботи призначаються до 240 годин, у випадку ухилення можуть бути замінені на 120 днів в'язниці (за кожні невідпрацьовані 2 години призначається 1 день ув'язнення).

Покарання у виді громадських робіт не може бути застосовано до особи, якщо протягом 5 років вона вчиняла правопорушення, а також за злочини, пов'язані з насильством та статеві злочини.

Для забезпечення відбування громадських робіт з різними організаціями та установами укладаються угоди. Не допускається відпрацювання громадських робіт на комерційних підприємствах. Головною умовою є те, щоб роботи були корисними та цінними для суспільства. Види робіт схвалюються прокурором, а самі об'єкти визначаються пробацією. Це можуть бути притулки для тварин, спортивні клуби, будинки для літніх людей, лікарні, сквери тощо.

Покарання залежно від особи може відбуватися у групах або індивідуально. Жінки, як правило, відбувають індивідуальні громадські роботи у лікарнях, домах для літніх людей.

Групові громадські роботи відбуваються під наглядом офіцерів пробації по 8 годин на день. Засуджені до громадських робіт прибувають до офісу пробації до 8 години ранку, реєструються, здають заборонені речі, у тому числі, мобільні телефони, до камери схову. Прибуття до офісу починаючи з 8.01 вважається порушенням, після чого особа до громадських робіт не допускається та вважається такою, що не відбула призначені години без поважної причини. На групові громадські роботи засуджених разом із наглядачами відправляють автобусами. Для осіб, які відбувають громадські роботи, передбачена обідня перерва, під час якої вони мають змогу з'їсти їжу, яку приносять з собою.

Щороку відпрацьовується близько 1,5 млн. годин громадських робіт в більш ніж 1200 соціальних організацій.

Висновки та пропозиції за результатами службового відрядження:

1. Урахувати досвід функціонування пробації в Королівстві Нідерланди, зокрема, у частині застосування громадських робіт. Вивчити питання співпраці з муніципалітетами у сфері виконання громадських робіт для можливого впровадження подібної моделі в Україні.
2. Здійснювати кроки з метою пошуку можливостей щодо перспектив вдосконалення роботи служби пробації через активну співпрацю з Академією служби пробації Нідерландів для розробки та впровадження онлайн-курсів, програм менторства та тренерства для працівників української служби пробації з метою підвищення їх професійного рівня.

Провідний фахівець

Маргарита ПОЦЕЛУЙКО

**Перший
заступник директора**

Олег МЕЛЬНИЧЕНКО